

PRACA Z DZIECKIEM DYSLEKTYCZNYM W DOMU

Uczeń dyslektyczny to uczeń mający problemy nie tylko z **nabyciem umiejętności poprawnego czytania i pisania**. Problemy te mogą dotyczyć również nauki wierszy na pamięć, opanowania tabliczki mnożenia, nauki czytania mapy, rysowania figur geometrycznych i wielu innych piętrzących się **trudności w nauce różnych przedmiotów**, wynikających z jego indywidualnych zaburzeń określonych funkcji percepcyjnych, odpowiadających za naukę czytania i pisania.

Pozostawienie takiego dziecka samemu sobie powoduje, że jego problemy nasilają się. To z kolei wywołuje różne rodzaje lęków: lęk przed odpowiedzią, lęk przed brakiem akceptacji ze strony rówieśników, lęk przed szkołą. Utrzymywanie się przez dłuższy okres czasu wymienionych przykładowo sytuacji lękowych prowadzi w konsekwencji do zaburzeń w zachowaniu i emocjach. Unikniemy problemów tego typu, jeżeli nie pozostawimy swego dziecka samemu sobie. Co możemy zrobić?

Pierwszym i podstawowym zadaniem jest **praca z dzieckiem nad budowaniem pozytywnej samooceny** – opartej na wierze w swoje zdolności, możliwości i umiejętności przezwycięzania problemów. Aby pozytywnie wpływać na kształtowanie samooceny u dzieci mających trudności dyslektyczne należy utwierdzić je w przekonaniu, że są one powodem do dumy rodziców nie tylko dlatego, że mają konkretne osiągnięcia. Należy doceniać i ciągle podkreślać wysiłek tych dzieci włożony przez nie w naukę, szczególnie wtedy, gdy nie przynosi on oczekiwanych rezultatów w postaci dobrych ocen.

Należy również uczyć dzieci stawiania sobie realnych celów, które będą możliwe do osiągnięcia. Pokonywanie przez uczniów kolejnych trudności daje im poczucie wiary we własne możliwości i jednocześnie chroni przed rozczarowaniem.

Drugim podstawowym zadaniem jest **pomoc dziecku we wdrożeniu go do systematycznej pracy i samokontroli**. Uczeń dyslektyczny nie może traktować swoich problemów, wynikających z zaburzonych funkcji, jako usprawiedliwienia, czy ucieczki przed pracą nad ich pokonaniem. Dlatego należy jasno określić dziecku granice między lenistwem a trudnościami i konsekwentnie nagradzać wysiłek włożony w pracę. Systematyczność w tej pracy powoduje, że efekty jej stają się bardziej widoczne, co z kolei zachęca do kontynuacji podjętych działań i daje możliwość budowania pozytywnej samooceny, o której była mowa wcześniej.

Jak pomóc dziecku w nauce czytania?

Czytanie jest procesem przetwarzania symboli graficznych na symbole dźwiękowe. Sprawny przebieg tego procesu wymaga prawidłowego widzenia kształtu liter tworzących wyraz, dokonania ich analizy oraz syntezy. Ważnym jest, by przy nauce czytania najpierw łączyć dźwięki w sylaby, a dopiero potem sylaby w wyrazy.

Oto 10 punktów, które mogą być pomocne w pracy rodziców z dziećmi w nauce czytania:

1. Praca powinna być częsta i krótka (codziennie przez 5, 10 lub 15 minut).
2. Wybór tekstu do czytania powinien zależeć od zainteresowań dziecka.
3. Nie pracujemy z dzieckiem gdy jesteśmy zmęczeni, zirytowani, głodni.
4. Stosowanie wodzenia po tekście palcem (ołówkiem), zakrywanie części wyrazu – przy czytaniu tekstu sylabami.

5. Podział czytania: jeden akapit czyta dziecko, drugi – rodzic; podczas czytania przez rodzica dziecko uważnie śledzi tekst, wodząc po nim palcem.
6. Czytanie chórem w wolny tempie.
7. Jeśli dziecko błędnie przeczyta wyraz, nie przerywamy czytania. Czytanie kontynuujemy do przerwy naturalnej i dopiero wtedy powracamy do błędnie przeczytanego wyrazu. Czytamy go samemu, a następnie zachęcamy do jego przeczytania.
8. Nie zwracamy uwagi na monotonię czytania przez dziecko. Ekspresją głosu można się zająć dopiero po opanowaniu techniki czytania.
9. Krótko rozmawiamy z dzieckiem o przeczytanej treści.
10. Chwalimy dziecko za wykonaną pracę.

Jak pomóc dziecku w nauce pisania?

Pisanie jest procesem przetwarzania symboli dźwiękowych na symbole graficzne. Sprawny przebieg tego procesu wymaga prawidłowego rozróżniania dźwięków, zapamiętywania ich graficznego obrazu oraz znajomości reguł ortograficznych.

Oto 10 punktów, które mogą pomóc w pracy rodziców z dziećmi w nauce pisania:

1. Praca powinna być krótka i systematyczna (na przykład 2 -3 razy w tygodniu po 15 minut).
2. Dobór tekstu powinien dotyczyć jednego zakresu zasad ortograficznych (na przykład ó – u).
3. Dziecko czyta tekst (lub jego fragment), następnie wypisuje wyrazy dla niego trudne pod względem ortograficznym.
4. Wspólnie z rodzicem objaśnia pisownię tych wyrazów i analizuje pisownię innych wyrazów w tekście – wskazanych przez rodzica.
5. Po omówieniu, pisze dyktowany mu przez rodzica tekst ołówkiem.
6. W oparciu o tekst samodzielnie sprawdza swoją poprawność ortograficzną; gumuje wyrazy w których zrobił błędy.
7. Rodzic poprawia błędy niezauważone przez dziecko również przez ich wygumowanie.
8. Dziecko poprawnie wpisuje wygumowane wyrazy długopisem – zgodnie z wzorcem w tekście.
9. Ponownie wpisuje je poniżej i objaśnia ich pisownię.
10. Sprawdza, czy wyrazy które wypisał samodzielnie na początku pracy (pkt 1) zostały poprawnie napisane, zakreśla te, których pisownia wymaga powtórzenia.

Przytoczone przeze mnie przykłady pracy z dzieckiem dyslektycznym w domu sygnalizują jedynie, jak można pomóc uczniowi mającemu problemy z opanowaniem poprawnej nauki czytania i pisania w ich przezwyciężeniu. Aby ta pomoc była pełna i dawała pozytywne rezultaty, powinna być skorelowana z działaniami nauczycieli uczących w szkole oraz terapeutów prowadzących specjalistyczną terapię dla uczniów dyslektycznych poprzez systematyczne konsultacje dotyczące podejmowania jednolitych oddziaływań terapeutycznych.

Rodzicom mającym wątpliwości lub problemy w pracy ze swoimi dziećmi nad poprawną pisownią polecam następującą literaturę:

1. Bognanowicz Marta, „O dysleksji”, Lublin 1993, Wydawnictwo Linea
2. Trzeciak Grażyna, „Trudności w czytaniu i pisaniu spowodowane zaburzeniami percepcyjnymi i ich przezwyciężanie”, Warszawa 1986, COMPWZ, Wydawnictwo RiTV
3. Rentflejsz – Kuczyk Amelia, „Jak pomóc dzieciom dyslektycznym”, Warszawa 1999, Wydawnictwo Juka.

Opracowała:
pedagog mgr Anna Korycińska